

Boek natuuramnesie “samenvatting”

Vissen afgenomen in grote en aantal, onopgemerkt. In NL de baars. Andere landen haaien en andere vissen. "Over de algehele lijn worden ze kleiner". Degeneratie zichtbaar maken dan heb je telgegevens van 2 generaties nodig. De "onzichtbare ineenstorting".

Anekdotische herinneringen, traditionele inzichten en wetenschappelijke tellingen naast elkaar onder vergrootglas > krimp van vissoorten kwam naar voren illustratief voor een wereldwijd degenererende natuur

Rijkdom van de natuur van enkele decennia tot duizenden jaren uit ons bewustzijn verdwenen. Haperende bewustzijn.

"Syndroom van het verschuivende referentiekader"

'Gevaarlijke staat van het bewustzijn'

'Die stoerheid werkt op de lachspieren bij het beeld van de trofeevisjes uit 2007 (kleine en weinig)'

Pagina 38 tekstje in het midden

'Regulering van visserij overbodig doordat ze het verleden niet kennen'

"Veranderingsblindheid"

Ron Rensink 1997 proeven naar veranderingsblindheid

"Biodiversiteitsmeetprogramma's zijn gestart in afgelopen decennia, terwijl de meeste antropogene druk zijn gestart in de afgelopen decennia"

"Generationeel geheugenverlies"

"Het kijken naar de natuur met de ogen van nu levert een vertekend beeld op"

Getallen en formules "kan leiden tot vervorming aangezien het vergelijkbaar maken van zaken vaak betekent dat zij ontdaan zijn van hun context, geschiedenis en betekenis"

Mathematische benadering als opvolger van natuurhistorie. Eerst meer beschrijvend, empirisch, synthetiserende

Uit de recente hernieuwde historische blik blijkt dat de diversiteit aan soorten en gebieden zich niet zo makkelijk in starre formules laat vangen.

De opkomst van een wiskundige blik op natuur ten faveure van een historische blik kan als een voedingsbodemp worden gezien voor het ontstaan van sbs. We waren volgens Amerikaanse vereniging van ecologen "identiteit van ecologie verloren"

Henry van der Windt historisch ecooloog

Over archeologie 'de discipline wordt vaak over het hoofd gezien door biologen, terwijl archeologie informatie verschaft over originele populatiegrootte en verspreidingsgebied van diersoorten'

Meest uitgestorven soorten zijn vogels. Naturalis heeft veel in collectie

Extinction and biogeography of tropical Pacific birds - Steadman

Nieuw Zeeland moas uitgestorven door te veel jacht

Overgang van laat Pleistoceen naar Holoceen verdwijnen van grote diersoorten
"Overkill"

Mens draagt al 50.000 jaar lang bij aan uitsterving en heeft sindsdien voor een versnelling van het uitsterven gezorgd

"Dit nooit meer" veel gehoorde les uit het verleden. We herdenken 4 mei en vieren 5 mei de vrijheid. Wat is dan, in deze context, de betekenis van het uitsterven van een vogelsoort?

De inladen opgeborgen bonindikbek en boninlijster zijn in natuurhistorische zin als de rotstekeningen van bizon. Hun levensloop is geen onderdeel van een gedragen maatschappelijke boodschap 'dit nooit meer'.

Dat wil niet zeggen dat er in de maatschappij geen belangstelling is voor natuur. Boodschappen over recent uitgestorven diersoorten maken daar echt geen deel van uit. Verhalen die ver van ons af staan in tijd die tot de verbeelding spreken, of die optimistische natuurlandschap verkondigen zijn welkom. Met name dinosaurussen en 'nieuw' ontdekte soorten zijn mediagenieke boodschappers.

"Ken je een uitgestorven diersoort?" Dodo, klonk het vrijwel zonder uitzondering. Soms volgde na de dodo de dinosaurussen als antwoord. Dodo = Uitstervingsicoon

Massa uitsterving afgelopen 540 miljoen jaar 5x gebeurt - de big five

Ook nog steeds veel nieuwe soorten ontdekt - 1998 tot 2008 Nieuw-Guinea 1060 nieuwe soorten

Ong 8,7 miljoen soorten volgens berekening 2011 is 86% van landsoorten en 91% van watersoorten nog niet ontdekt

Ons zenuwstelsel uitsluitend "onder de indruk" is van dramatische veranderingen

Boek New World New Mind Robert Ornstein en Paul Ehrlich

0 naar 50 watt grote verandering in licht die we waarnemen (van donker naar licht). Van 50 naar 100 en van 100 naar 150 is het verschil in lichtsterkte marginaal en kan het ontsnappen aan ons waarnemingsvermogen. Als je daarna van 150 watt naar 0 is er opnieuw sprake van een "dramatische verandering"

0-50 is uitsterven dinos van 150-0 is uitsterven dodo en alles daar tussenin zijn andere bedreigde

of uitgestorven soorten.

Bedreigde dieren als giraffen en leeuwen. Mensen zijn zich hier niet bewust van. Deze worden veel in media gezien. Gemiddeld ziet iemand 4,4 "leeuwen" per dag in onze media, die er wel nog veel

Biologische raad in Nederland 'uitsterven in stilte'

The auk, the dodo and the oryx Robert Silverberg's

"Uitsterven is in"

Trekduif ooit waren er 2 tot 5 miljard in 1914 uitgestorven

Klimaatveranderingen soorten verplaatsen naar gebieden die wel geschikt zijn > dieren die op randje wonen zoals op bergtoppen en -ruggen kunnen niet hoger verschuiven na een tijd. 'Roltrap naar uitsterfing'

Uitsterven is meer dan een datum en plaatsnaam op een grafsteen.

Dragen een geschiedenis mee die raakt aan het heden.

Schilderij waarbij iets uitgegumt wordt en dit niet wordt opgemerkt.

Steuren hebben de asteroïde die de aarde 65 miljoen jaar geleden trof overleefd. Er zijn steurfossielen bekend die minstens 200 miljoen jaar oud zijn.

Het driedimensionale wadrijf werd een tweedimensionale zandbak.

"Sinds landbouw begon, heeft de culturele revolutie homo sapiens geleidelijk getransformeerd van een soort die zich ontwikkelde in respons op de natuurlijke omgeving, naar een die de wereld waarin hij leeft letterlijk "maakt".

Death by a thousand cuts

Een landschap met carnivoren en herbivoren is als een 'landschap van angst'

Dat de Europese steur formeel niet in de Rijn voorkomt, is een papieren werkelijkheid. Maar is in historische context onjuist. De zo ongeveer meest bedreigde en meest beschermde diersoort van west Europa was ten prooigevalen aan juridisch getouwtrek waaruit een verwarrend en onlogisch totaalplaatje naar voren komt dat op gespannen voet staat met de zwaar beschermde status van de steur en de daarmee samenhangende internationale en Europese verplichtingen die nl voor deze soort heeft.

Natuur bescherm je niet, natuur geef je de ruimte.

Kiezelwieren, mosselen en zeegrassen zijn de bijbouwers van de Waddenzee.

Massale sterfte eidereenden in de nlse Waddenzee winter 1999, 2000 hongersdood.

Positieve ecologische interacties

Wie de verhalen over oerrund, Europese steur en waddengebied als schakel tussen verleden en heden niet kent, blijft hangen in een hedendaags beeld dat niet alleen incompleet maar ook misleidend is.

Teruggrijpen op het verleden en de rijkdom van de natuur van 1950 , 1850 of 1500 is verleidelijk en onmogelijk. Maar dat verleden niet kennen of ontkennen is iets anders.

Gedetailleerde cijfers over de vogelsamenstelling in het jaar 1500 of 800 zijn niet beschikbaar, maar een kijk op welke landschappelijke veranderingen zich hebben voltrokken is wel mogelijk.

Na koraalriffen met 72% daarna mangroven 20% op nieuwsaandacht rekenen en zoutmoerassen en zeegrasvelden bundelden onderaan met tezamen minder dan 8%. Misschien was het deze onderwaardering die de opruiming van de zoutmoerassen vergemakkelijkte.

Omvang in de belangrijkste zoutmoerasprovincies Friesland en Groningen is 4% van wat hey oorspronkelijke oppervlak, 250 000 hectare, is geweest. Daardoor verdween overwinteringsgebied voor een van de zeldzaamste vogelsoorten ter wereld.

Uitgestorven dieren achter glas. Toekomst van bijna uitgestorven dieren is schijnbaar achter glas ligt.

Specialisten verliezen en generalisten winnen

Verhaal van winners en losers

De abc formule - a van alberheijn , b van blokker en c van c&a of in de biologie a van aalschover, b van buizerd en c van Canadese gans.

Dat is een misvatting, alsof veel en steeds meer soorten een indicator is voor een gezonde natuur.

Wat kunnen consequenties zijn als je je het verleden niet eigen maakt, als het natuurhistorisch gat in ons geheugen blijft bestaan? Dan springen anderen in dat gat en wordt bij een ontbrekend historisch bewustzijn over de natuur elke mening een waarheid. Daar is niets mis mee. Ieder vakgebied of maatschappelijk relevant onderwerp kent zijn of haar roepstoeters. Die worden meestal maatschappelijk tot de orde geroepen.

Het gebrek aan een collectief natuurhistorisch geheugen draagt in sterke mate bij aan een wereld waarin natuur vogelvrij is en waarin ruim baan kan ontstaan voor dwaalmeningen, oppervlakkige inzichten en kromme vergelijkingen

Antropoceen > tijdperk van de mens

The great acceleration

Kilo krimp van gemiddeld 1820 kilo naar 4,4. Exemplaren van niet bedreigde soorten wegen gemiddeld slechts 0,6 kilo

Veelvoorkomend wordt zeldzaam, zwaar wordt licht.

Uitstervingstsunami

AMOEDE-methodiek - ben ten brink en harry hosper

Als je natuur wil beschermen of herstellen terwijl de gezonde situatie van die natuur een onbeschreven blad is, blijft natuurherstel een heilloze missie.

In overheidsdenken heeft 'natuurhistorie' betrekking op de afgelopen dertig jaar.

Voordat die fysieke ruimte wordt geclaimd, zal er eerst mentale ruimte geschapen moeten worden. De terugkeer van een soort als de potvis, de Europese steur, de tauros of de wolf is niet alleen een terugkeer in de natuur, maar allereerst in ons bewustzijn. Dat is even wennen.

'Rule of memory'

De reconstructie van historische natuurrijkdom is geen doel, maar vormt het kompas voor hedendaags, natuurherstel

'Heel veel dieren hebben wij geparkeerd in het bos. Edelhert, wild zwijn, wisent, oerrund, Europees wild paard. Dat bos was alleen maar een leefgebied omdat het de enige plek was waar ze konden overleven. Over shifting baselines gesproken: heel veel baselines waar wij nu mee werken zijn eigenlijk rampscenarios uit het verleden, vluchthabitats, refugia.'

Vaak wordt die herstellende natuur met de term 'nieuwe natuur' aangeduid. Het is een vreemde typering. Bestaat er dan ook oude natuur? Die term kom ik nergens tegen. Dat is niet zo gek. Het zou namelijk getuigen van een vorm van natuurhistorisch besef.

De zieke natuur, zoals vastgesteld aan de hand van die tellingen, werd het referentiekader voor natuurherstel. Bij herstel van natuur is de zieke natuur van de afgelopen vijftig jaar het uitgangspunt of wordt een referentiekader dat teruggaat naar het arcadische oandschap van 1850 gehanteerd.

"Dertien in een dozijn natuur"

De grote meerderheid van bedreigde soorten wordt bedreigd door overexploitatie waaronder boskap, jacht en visserij gevolgd door bedreiging door landbouwactiviteiten.

'Onze groene stroom verwoest elders de natuur' luidde een krantenkop in 2018

Wat niet weet, wat niet deert

Walvissen en windmolens bijten elkaar. Walvissen houden niet van herrie. Veel dieren die in zee leven zijn voor hun voortbestaan afhankelijk van onderlinge communicatie door geluid.

De verwachting is dat in 2050 tot 26% van het noordzeeoppervlak met windmolens gevuld zal zijn

Herrie onder water, een stille ramp in zee, luidde de titel van een radiodocumentaire uit 2018.

In 1995 luidde de kop in een krant in nl "eerst de walvissen, dan pas het broeikaseffect"

Shifting baseline zorgt ervoor: "een onderschatting van onze cumulatieve effecten op de planeet veroorzaakt, de ecologie van soorten verkeerd beoordeelt, en onze ambitie voor bescherming vermindert."

Medicijn tegen shifting baseline Syndroom > rule of memory

Het 'eilandeffect', snelle uitsterving op een klein leefgebied.

De vergaande fragmentatie van dit natuurlijk leefgebied, door met name landbouw en infrastructuur, creëert nieuwe eilanden op het land.

Het proces van versnippering van de natuur werd in 1996 door David Quammen in zijn bestseller *The Song of the Dodo* beschreven.

Wanneer achteruitgang niet wordt waargenomen, kunnen beschermingsprojecten op minder steun rekenen, terwijl beschermingsprojecten waarbij het publiek zich bewust is van langetermijnveranderingen ambitieuzer zijn.

Unshifting the baseline > beter van historisch gegevens gebruik maken om natuur te beschermen en consequenties van het shifting baseline syndrome tegen te gaan.

Idee 'half earth' betrekking op landnatuur

